

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim.

Dr. Habip EKSİK

İğdır Milletvekili

İstanbul, Denizli, Şanlıurfa... Sağlıkta şiddet bir günde üç kentte kendisini yine göstermiştir. İstanbul'da hamile bir hemşire hasta yakınları tarafından yerde sürüklendi ve tekmelendi, Denizli'de iki asistan hekim rehin alındı, Şanlıurfa'da bir erkek hemşir darp edildi. Şiddetin vahşete dönüşerek olağanlaştığı böylesi bir ortamda tek tesellimizin saldırıya maruz kalan sağlık emekçilerinin hayatta kalmasıdır. Sağlık çalışanlarına yönelik sözlü ve fiziksel şiddetin kimi zaman cinayetle sonuçlandığı veya cinayete teşebbüse vardığı gerçeğine rağmen, başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere kamu idarecileri bu şiddete seyirci kalmaya devam etmektedir. Bu süre zarfında şiddet vakaları ise geometrik artışını sürdürmektedir.

Koronavirüs vaka sayısının 70 binin üzerinde seyrettiği, can kayıplarında artışların yaşandığı ve hastanelerdeki yoğunluğun daha da arttığı Ocak ayında, şiddet yine sağlık emekçileri arasında kol gezmeye devam etmektedir.

Bugün hastanın müşteri olarak algılandığı, sağlığın ticari bir metaya dönüştürüldüğü neoliberal politikalar neticesinde sağlıkta dönüşüm programı adı altındaki performans sistemi sağlık alanını uzun yıllardır sağlıkta adım adım yaratılan çöküşe sürüklemiştir. Sağlığa 5 dakikada üretilebilecek bir meta olarak bakan sistem, hekimlik değerlerinin yok sayılması, bilimin değil ekonomik çıkarların ön plana koyulması; sağlığın, sağlık emekçilerinin önemini görmezden gelen anlayış sorunların temelini oluşturmaktadır.

Şiddet sağlık çalışanlarını tehdit etmeye devam ederken, gösterilen günübirlik tepkiler, sorunun çözümüne ne yazık ki katkı sağlamamaktadır. Şiddete uğrayan, yaralanan, hatta hayatını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalan sağlık emekçileri, her geçen gün daha fazla mesleklerinden soğumakta ve hatta uzaklaşmaktadırlar. Öte yandan saldırganların ceza almaması ya da verilen cezai müeyyidelerin caydırıcılığının yeterli ölçüde olmaması, sağlık çalışanlarının ümitlerini de yok etmekte ve tükenmişlik tüm çalışanların ortak paydası haline gelmektedir.

Bu noktada yapılması gereken, tehlikenin yeterince farkında olup, engelleyici, önleyici ve korumacı politikaları bir an önce hayata geçirmektir. Şiddeti yaratan piyasa mantığına dayalı sağlık organizasyonu modelinin terk edilerek, toplum sağlığını önceleyen kamucu planlı eşit bir modelin uygulanmasıdır. Bunu da yapacak olan Sağlık Bakanlığı'dır.

Bu Bağlamda;

1. Bakanlığınız, sağlık emekçilerinin haklarını gözetken şiddete karşı etkin Yasa'nın hayata geçirilmesi adına yürüttüğü çalışmalar nelerdir? Şiddete karşı etkin Yasa ne zaman hayata geçirilecektir? Bakanlığınız bu doğrultuda hangi adımları atmaktadır?

2. Bakanlığınız, bireyin kendi sağlığı ve toplumsal sağlık hakkında ilgili karar, bilgi, enformasyon, hizmet ve davranışları anlamasını, değerlendirebilmesini ve kullanmasını sağlayacak “sağlık okur-yazarlığı” adına bir çalışması mevcut mudur? Olacak mıdır?
3. Şiddeti yaratan piyasa mantığına dayalı sağlık organizasyonu modelinin terk edilerek, toplum sağlığını önceleyen kamucu planlı eşit bir modelin uygulanması planlanmakta mıdır?
4. İktidarın popülist beyanlarının, yandaş medya organlarının sağlıkta şiddet haberlerini verme biçimi şiddet ikliminin yükselmesinde önemli bir faktördür. Hekimlerin ve sağlık emekçilerin sağlık sistemindeki aksaklıkların failleri olarak resmedilmesi, şiddetin olağan bir tepki şeklinde rasyonalize edilmesi, yeni şiddet vakaları için meşruiyet zemini hazırlamaktadır. Bu konuda Bakanlığınızın bir eylem planı mevcut mudur? Olacak mıdır?
5. Acil servislerde alarm zilleri çalmaktadır. 600 milyon civarındaki poliklinik başvurusunun yaklaşık 150 milyonu acil servislerdir. OECD ortalamasının çok üzerinde seyreden bu durumun arkasındaki neden kısırtılmış sağlık hizmetine verilemeyen cevaptır. Acil servisler de şiddetten payını almaktadır. Bu durumun önlenmesi ve çözümü adına bir eylem planınız mevcut mudur? Olacak mıdır?
6. Sağlıkta şiddetin ivme kazanmasına yol açan en önemli neden, Sağlıkta Dönüşüm Projesinin hastayı müşteri, hastaneleri AVM gibi gören, kar marjını ve müşteri memnuniyetini hedefleyen piyasacı mantığıdır. Sağlık hizmetleri metalaştırıldıkça kısırtılmış sağlık talebi de artmaktadır. Türkiye’de 2019-2020-2021 yılında ve içinde bulunduğumuz ay itibari ile sağlık iş kolunda hastane ve sağlık kurumlarına yapılan başvuru sayısı kaçtır?
7. Hastane ve hekime başvuru sayılarının artışı sistemi kilitleyerek muayene sürelerini 5 dakikaya çekmekte, kimi branşlarda randevu krizine yol açmaktadır. Tedavi olamayan veya kendisi ile yeterince ilgilenilmediğini düşünen yurttaşlarımız sisteme yönelik öfkesini en yakınındaki sağlık çalışanlarına yansıtmakta, hasta ile hekimi karşı karşıya getirmektedir. Bu durumun önlenmesi ve çözümü adına bir eylem planınız mevcut mudur? Olacak mıdır?
8. AKP iktidarlara döneminde (Kasım 2002- Ocak 2022 arasında) hangi nedenlerle, kaç doktor ve sağlık emekçisi hayatını kaybetmiştir?
9. Aynı dönemde kaç hekim ve sağlık emekçisi yaralanmıştır?
10. Aynı dönemde kaç hekim ve sağlık emekçisi yurtdışına iş için göç etmiştir?
11. Aynı dönemde sağlık emekçilerinin, sözlü yapılanlar dâhil olmak üzere şiddete maruz kaldığı kaç olay yaşanmıştır?
12. Sağlıkta Şiddetin Önlenmesi Yasası yürürlüğe girdiğinden beri kaç sağlıkçı şiddete uğramıştır? Bunun illere göre dağılımı nedir?
13. Sağlık emekçilerinin maruz kaldığı şiddet vakalarında Bakanlığınız şikâyetçi olmuş mudur? Açılan herhangi bir davaya müdahil olmuş mudur?
14. Bakanlığınız tüm sağlık emekçilerinin can ve çalışma güvenliğini sağlayacak Adalet Bakanlığı ile ortak bir çalışma yapmakta mıdır? Yapacak mıdır?
15. AVM girişlerinde bile her türlü önlem alınırken, hastanelere ateşli silahlar, kesici ve delici aletlerle rahat bir şekilde girilebilmektedir. Başta sağlık emekçileri ve tüm hastaneyi etkileyen bu ve benzeri durumları önleyecek bir çalışmanız var mıdır? Olacak mıdır?